Belgesel ve Afiş Hazırlama

Cevap Anahtarı · Kısa Çözümler

KOLAY Isınma Soruları (1–10)

1. **D – Y – D – D**
Belgesel belgelere, gözleme ve araştırmaya dayanır.

2. **1–c 2–ç 3–a 4–b**
Bu unsurlar belgeselin inandırıcılığını ve etkisini artırır.

3. **B) Canlandırılmış kurmaca sahne**
Siyah-beyaz görüntü (arşiv), dış ses, Halil Amca ile röportaj ve "otuz iki öğrenci" bilgisi vardır; kurmaca sahne yoktur.

4. **E) Tamamen hayalî bir dünya kurarak izleyiciyi gerçeklerden uzaklaştırmak**
Belgesel gerçekliğe dayanır; hayalî dünyalar kurmaca türlere aittir.

5. **a) sözel b) kurgu (montaj) c) fark edilirlik**
Bu kavramlar afiş ve belgesel değerlendirmesinin temel ölçütleridir.

6. **A) Bir Fidan, Bin Nefes**
Kısa, akılda kalıcı ve mesajı yoğunlaştıran bir sözdür; diğerleri ya çok uzun ya da anlamsızdır.

7. **D) Güvenilirliğe**
Kaynak göstermek bilginin doğrulanabilir olduğunu gösterir.

8. **E) Bu küçük bina, bir köyün geleceğe attığı en büyük adımdı.**
"En büyük adım" kanıtlanamayan bir yorumdur.

9. **A) Görselin anlattığını yazıyla aynen tekrar etmek**
Yazı ile görsel birbirini tekrar etmemeli; açıklamalı, desteklemeli ya da karşıtlık kurmalıdır.

10. **Örnek: Slogan: "Rafta Değil, Elde Yaşar" Görsel: Açık bir kitaptan havalanan kuşlar.**
Slogan kısa ve akılda kalıcı; görsel mesajla bütünleşik olmalıdır.

ORTA Pekiştirme Soruları (11–20)

11. **B) Tek ve büyük bir imge, kısa bir slogan ve güçlü renk karşıtlığı kullanması**
B'de mesaj birkaç sözcükle, tek imgeyle ve koyu zemin üzerinde parlak renklerle verilmiştir.

12 **E) Sözel hiyerarşi güçlü olduğu için mesaj ilk bakışta anlaşılmaktadır.**
A'da başlık ile ayrıntılar arasında belirgin bir büyüklük-önem farkı yoktur; mesaj kalabalıkta kaybolur.

13 **C) I ve II**
Abartma ve değiştirme belgeselin güvenilirliğini zedeler.

14 **A) Doğal sesler aracılığıyla izleyicinin ortamı doğrudan yaşamasını sağlamak**
Dış sesin olmaması, izleyiciyi yorumsuz bir gözleme davet eder.

15 **Örnek: Değer: dayanışma, eğitime verilen önem, fedakârlık. Unsurlar: Arşiv görüntüsü okulun zor koşullarda yapıldığını gösterir; Halil Amca'nın tanıklığı ("Taşları biz çocuklar taşıdık.") dayanışmayı birinci ağızdan hissettirir.**
Değer, unsurlarla somut olarak ilişkilendirilmelidir.

16 **D) Belgeselin gerçek olay ve kişilere, kurmaca filmin ise yazarın kurguladığı olay ve kişilere dayanması**
Belgesel gerçekliğe dayanır; kurmaca film olayları yeniden yaratır.

17 **C) Karşıtlık (kontrast) ilişkisi**
"Su hayattır" sözü ile susuz, çatlamış toprak görüntüsü birbirine zıt düşerek mesajı güçlendirir.

18 **B) Bir kalenin yüzyıllar içinde geçirdiği kuşatmaların belgelerle anlatılması**
Geçmişteki olayları belgelerle aktarması tarih belgeselinin özelliğidir.

19 **Örnek: Mesaj: Afişin ne söylemek istediği açık ve dolaysız olmalıdır. Mesaj-imge bütünlüğü: Seçilen görsel, mesajı güçlendirmelidir. Sözel hiyerarşi: Başlık, slogan ve ayrıntılar önem sırasına göre büyüklük ve konumla ayrılmalıdır. Fark edilirlik: Afiş özgün ve yaratıcı olmalı, kalabalık içinde hemen dikkat çekmelidir.**
Her ölçüt kısa ve doğru açıklanmalıdır.

20 **B) Kalın, sade ve büyük harfli bir yazı karakteri**
Uzaktan okunabilirlik için kalın ve sade yazılar tercih edilir.

ZOR Düşünme Soruları (21–30)

21 **A) Belgeselin nesnelliği, yönetmenin seçimleri nedeniyle sınırlıdır; izleyici bunu göz önünde bulundurmalıdır.**
Parça belgeseli reddetmez; seçimlerin kaçınılmaz olduğunu ve izleyicinin eleştirel bakması gerektiğini söyler.

22 **C) Slogan: "Bir Harman, Bin Omuz" – Görsel: Birlikte harman kaldıran köylülerin tek, büyük bir fotoğrafı**
Slogan ile görsel aynı yardımlaşma düşüncesini birbirini destekleyerek anlatmaktadır.

23 **D) I ve III**

Son dış ses cümlesi ("en büyük adımdı") özneldir.

24 **D) Bir tanığın sözlerini, söylemek istediğinin tersini anlatacak biçimde kesip birleştirmek**

Kurgu, kişinin sözünü çarpıtmamalıdır; aksi hâlde güvenilirlik ve dürüstlük ilkesi çiğnenir.

25 **E) Mesajı en kısa ve en çarpıcı biçimde yoğunlaştırmak**

Kısa sürede ulaşma zorunluluğu, mesajın yoğunlaştırılmasını gerektirir.

26 **Örnek: Slogan: "Bir Şarkı da Sen Söyle" Bilgi satırı: Dayanışma Konseri · 3 Haziran Cumartesi 14.00 · Spor Salonu**

Slogan kısa ve duygusal; bilgi satırı yalnızca temel bilgileri içermelidir.

27 **C) Olgusal bir bilgiden hareketle izleyicide geleceğe dönük bir kaygı ve düşünce uyandırmak**

İlk cümle olgusal, ikinci cümle yorum ve öngörüdür; birlikte düşündürücü bir kapanış oluşturur.

28 **B) Belgeselin ana iletisini tek cümleyle belirlemek**

Mesaj belirlenmeden imge, renk ve yazı seçimleri yapılamaz.

29 **Örnek: Slogan: "Onlar da Burada Yaşıyor" (kısa ve empati uyandırıcı). Görsel: Ormanın ortasında tek bir tilki yavrusunun büyük portresi (izleyiciyle göz teması kurar). Renkler: Koyu yeşil zemin üzerinde turuncu tilki ve beyaz yazı (güçlü karşıtlık, uzaktan fark edilir).**

Tercihler mesaj, mesaj-imge bütünlüğü ve fark edilirlik ölçütleriyle gerekçelendirilmelidir.

30 **C) I ve II**

Birebir tekrar afişi yavanlaştırır; yaratıcılık ve renk karşıtlığı dikkat çeker.